

PREKMURSKI GLASNIK

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
v MURSKI SOBOTI.

Posamezna številka velja **1 krono.**

Neodvisen političen tednik.

IZHAJA VSAK ČETRTEK.

VELJA PO POŠTI 25 K ZA ČAS DO
KONCA LETA 1920.

OGLASI STANEJO ZA 1 mm VIŠINE
in 80 mm ŠIRINE 1 K 50 v.

Prekmurkim rojakom!

Mirovna pogodba z Ogrsko je podpisana. Na veke je odločeno, da pripada Prekmurje Jugoslaviji in da za vsigdar ostane združeno s svojo pravo in veliko domovino, Jugoslavijo. Nič ne pomaga vse rovarenje naših, ešče med nami živelih sovražnikov, ki nas begajo in lažejo, da nazaj pridejo ešče negda v te kraje Madžari. Z mirnim potom ne morejo priti, z močjo pa tudi ne. Naša jugoslovanska vojska bi jih pognala nazaj in vrgla daleč ešče notri za njihove meje.

Naše Prekmurje je tedaj postalo eden tal Jugoslavije. To moramo imeti vsigdar pred očmi in po tem tudi uravnati naše življenje.

V gospodarskem (gazdasági) in socialnem misli je velika razlika med nami Prekmurci in našimi brati onostran Mure. Vse te razlike bo treba odpraviti in delati na to, da se kak naj prvle navadimo novim razmeram. Naše težave in želje moramo glasiti pristojnim oblastim, da jih v račun vzemejo. Dela, ki jih bodo naše oblasti tu zvedla, bomo morali odobriti ali pa nazaj držati, če bomo spoznali, da so v škodo nam in državi.

Na drugi strani pa morajo tudi naše nove oblasti razglasiti med nami svoje ukrepe (határozat) in želejnje, da jih mi lahko pravčasno od vseh strani ogledamo, ali so dobre ali ne. Na ta način bomo vsi dobro in v enom mišlejnji živeli, kak je v bogati Jugoslaviji mogoče.

Vsem tem in ešče dostim drugim namenom ima služiti naš novi list „Prekmurški Glasnik“, ki ga damo danes v prvi numeri na svetlo. Naš novi list ima cilj, da bo znanjal nas Prekmurce z novim položajem, nas poučeval in znanjal z našim novim cilom življenja. Na drugi strani pa bomo mi sami v tem listu znanjali naše rojake onostran Mure o naših težnjah, potrebah in razmerah tako, da se bomo res poznali, kakor mora poznati brat brata.

„Prekmurški Glasnik“ naj bo res naš glasnik. Vsaki, šteromi je dobrobit Prekmurja pri srcu, naj bo njegov stalni po-

močnik. Naj stalno piše v tem listu, poučuje in razlaga. Časopis je danes najboljša in najizdatnejša prilika za probujo naroda in zastopanje njegovih koristi. Tak mora biti naš „Prekmurški Glasnik“.

Naš list ne bo stal v službi ni edne politične stranke. Neodvisen list bo, zato da tako lahko zastopa dobre cile vseh Prekmurcev. Branili bomo vsakogar, ki trpi krivice, bičali vsakoga, ki dela proti dobrim cilom Prekmurja. Zato je lahko naš pomočnik vsaki, ki je pošten in ki ljubi svoj slovenski narod in njegovo domovino Jugoslavijo.

Za verske boje ni prostora v našem listu. Borili se bomo le za gospodarski (gazdasági) in socialni dobrobit Prekmurcev v okvirju majke Jugoslavije, na podlagi modernih socialnih in gospodarskih principov.

Pozovemo Vas tedaj vse, da pomagajte pri listu. Glaste v listu o vseh željah in potrebah ljudstva, kritizirajte, kaj Vam ne dene dobro. Či več bo takši, ki bodo nam pisali, tem boljši in popolnejši bo list.

Kupujte in čitate naš list, pridobivajte mu naročnikov (előfizetők).

Uprava in uredništvo.

Agrarna reforma in povzdiga poljedeljske produkcije.

(Iz kmetijskih krogov.)

Mi kmetovalci, posebno tu v Prekmurju, živimo skoro v psihozi agrarne reforme. Dosta nas je, ki imamo premalo ali nič zemlje. Tu je na jezero vrljih, delavnih rok, ki z velikim želenjem čakajo na izvedbo agrarne reforme, da jim ne bo treba več na Madžarsko, ne v Nemčijo, ne v Ameriko, kde morajo sicer boljši zaslužek poplačati s svojim zdravjem. Skoraj polovico najboljšje zemlje je last velikašev, grofov, tujcev in ta zemlja mora pálik preiti v roke naših vrljih delavnih ljudi.

Da se zemlja tak hitro ne more razdeliti, je pač največ to, ka se tako važno pitanje ne da rešiti z eno revolucijonarno potezo, zato tu je jezero pitanj in zahteva to velike predpriprave in vküpdelanje pravih zastopnikov ljudstva. Sicer pa že prihodnje dni bodo volitve v agrarne odbore

(választmány), in bodo s tem naši domači ljudje odločevali pri tem našem življenskem pitanju.

Istina je in vse želi, da kasta veleposestnikov naj zgine, da mora biti zemlja onega, ki jo obdeluje, da naj bo po besedah našega prestolonaslednika (tronörökös) Aleksandra, božja in kmetova, toda ob enem moramo tudi gledati, da zvišamo poljedeljsko produkcijo in pridelamo tudi po formi boljše blago. Drugače pa agrarna reforma brez zvišanja produkcije ni za človestvo dosta vredna, to potem sploh ni reforma.

Zemlje imamo premalo. Toda pomislimo, da tudi na tisti zemlji, štero mammo, pridelamo veliko premalo. Po statističnih računih se pridelala pri nas na enem hektarju polja 10—12 meterskih centov silja, na Nemškem 20 q, na Danskem celo 30 q. Pa zemlja tam ni nič boljša, samo obdelana je drugače.

Ravno taki z izvedbo agr. reforme moramo privoliti tudi v reformo poljedeljstva. Sicer se ne en stan tak ne drži starih navad in šeg, te pa ne bo dolgo, mi bomo prisiljeni k reformi. V drugih naprednih državah se bo, kak hitro zocelijo vojne rane, zdignila poljedeljska produkcija tako visiko, da ji ne bomo mogli konkurirati. Što naj kupi našo pšenico ali pa tudi živino, če bi bila z drugih orsagov veliko falejša. Znano je, da bi potem zahtevali čisto carino (vám), toda s tem ni nič pomagano. Pa tudi v notranjosti države, kde so še poboljšili pogoji za pridelovanje, bo žito nekaj falej. Za tem bi bila nova zadolževanja, veseljevanje itd. Mi moramo zvišati našo produkcijo, da bo slovenska zemlja rodila najmenje 20 q krušnega silja na hektar. Ne samo zemljo razdeliti, nego tudi povzdigniti produkcijo.

Da se pa lahko vse to zgodi, visi največ od dobre volje kmetovalcev samih s primerno podporo in s tanačem od strani vladnih organov. Včiti nam bo večjo skrb za veške pašnike in bolje obdelanovanje zemlje, povzdigniti sicer deloma že lepo živinsko pleme, pri zatiranju in pobijanju več féle škodljivcev in boleznih bo treba večje enotnosti in organizatoričnega duha itd. Naša agrarna politika se bo sukala okoli več féle pitanj. Najvékša bo pač stransko včenje kmetiškega dela ali na kmetški šoli ali pa že v ljudski šoli. Komasačija t. j. zlaganje zemljišč in melijoracije v vlažnem okraju in težkih zemljah bodo omogočile intenzivnost kmetijskega dela. Dobra želenzniška in vámska politika bo pa najprva skrb za

V nedeljo vsi na naroden tabor v Gornjo Radgono!

naprejdočo kmetijstvo in njega dobičkanosnost.

To bi bili te ništarni punti, ki so za enkrat najbolj silni. O teh in ostalih bomo globlje pisali pozneje. Gre za to, da niti za minuto ne zaostajamo, nego da naprej idemo kak najvišje. To mišlejnje pa morajo prizadeti t. j. kmetovalci sami najbolj podpirati in zasledovati. Ne zanašajmo se samo na druge. Naj ne pride vse od zgoraj, naj pride tudi od spodaj, terej iz nas.

Bodočnost je kmetova. In tista država, ki bo pridelala največ živlejnja in najboljše sorte, ki bo torej najbolj naprej šla v kmetijstvu, se bo tudi najprej izlečila iz hudih ran, štere nam je dala svetovna vojna.

Premija konj

je bilo 26. v Dolnji Lendavi in 27. v M. Soboti. Prignanih je bilo v Lendavi 117 in v Soboti 109 komadov. Plemenske kobile so dobile v Lendavi 18 daril v dimarju, prvo Zadavec Ivana iz Hotize, drugo Ivko Josipa iz G. Bistrice, tretje Zalko Ivana iz Sp. Bistrice; tri in štiriletne žrebice so dobile 15 daril, prvo Zenkovič Matije iz Hotize, drugo Jakab Janža iz Doline, tretje Farkaš Matija iz Hotiza; dveletne žrebice so dobile 7 daril, prvo Bidrnjak Ivana iz Male Polane, drugo Jutoša Štefana iz Hotize, tretje Jerebič Ivana iz Črensovcev; enoletne žrebice so dobile 7 daril, prvo Nemet Petra iz Hotize, drugo Kočiš Josipa iz Gabirja, tretje Vtičar Imrija iz Hotize; eno in dveletni žrebički so dobili 10 daril, prvo Zmaj Andraža iz Črensovec, drugo Joka Jožefa iz G. Bistrice, tretje Kovač Štefana iz Petisorcev.

Vseh daril se je razdelilo torej 57 v skupnem znesku 7550 K, ka je dala država in po 1000 K občina Dolnja Lendava in oskrbnišvo veleposestva Esterhazy.

Plemenske kobile v Soboti so dobile 14 daril, prvo Žitek Ignaca iz Kroga, drugo Kovač Ivana iz Odriancev, tretje Kuhar Josipa iz Gradišča; tri in štiriletne žrebice so dobile 13 daril, prvo Andalič Janoša iz M. Petrovec, drugo Kovač Ivana iz Rankovec, tretje Martinič Antona iz Satahovec; dveletne žrebice so dobile 10 daril, prvo Piv Josipa iz Martjancev, drugo Kuhar Josipa iz Gradišča, tretje Jank Karla iz Skakovec; enoletne žrebice so dobile 8 daril, prvo Varga Alojzija iz Gradišča, drugo Smeh Štefana iz Odriancev; eno in dveletni žrebički so dobili 5 daril, prvo Gaber Štefana iz Tešanovec, drugo Džuban Matije iz M. Petrovec, tretje Šiftar Ludvika iz Polane. Vseh daril se je razdelilo torej 50 v skupnem znesku 6080 K, za ker je dala država in občina M. Sobota 300 K. Izven tega so davale častne diplome (diszoklevél) in priznamnice (elismerő-oklevél), sicer priproste a lepo za oči izdelane, nazven žrebeta na diplomu.

Največ daril so dobili Hotizani, ki imajo pašnik, na katerem se mlada živina giblje celi dan in se more razviti. Nasprotno so pa noge bile, zlasti zadnje, najslabše razvite v Murški Soboti, v kateri okolici pustijo kmetovalci preveč stati živino v štali. Tu je pač skrajno potrebna agr. reforma, da se bodo zamogli narediti veški pašniki. V splošnem je konjereja lepo razi vita v naši pokrajini. Zdaj že bo le prva dolžnost države, da se omogoči kmetom tudi primerna prodaja višnega blaga.

PREKMURCEM!

Začetkom meseca avgusta pride na tukajšno mejo antantna obmejna komisija, ki bo končno veljavno določila naše meje proti Avstriji.

Zgubili smo Radgono, Prekmurje je od nas odrezano!

„Jugoslovanska Matica“ in „Narodna Obrana“ v Gornji Radgoni sklicujeta zato za dne 8. avgusta t. l. dopoldne ob pol 8. uri pred Posojilnico v Gornji Radgoni

narodni tabor

prebivalstva z murskega polja, iz slovenskih goric in Prekmurja, kjer bomo manifestirali za naše zahteve glede mej med našo državo in Avstrijo. Pred shodom se vrši manifestacijski obhod vseh udeležencev po trgu. Govorilo bo več govornikov, med njimi prof. dr. Medved iz Maribora, in se bodo prečitale rezolucije.

Vabimo Vas, da se zanesljivo udeležite tabora korporativno, v kroju, z zastavami in okrašenimi z slovenskimi trakovi, če mogoče tudi s godbo in na okrašenih vozovih ter konjih. Prosimo, da agitirate v ta namen tudi med nedruštveniki. Tabor naj bo sijajen dokaz, da stoji vse tukajšnje obmejno prebivalstvo kot en mož na braniku za svoje pravične zahteve in da si ne da iztrgati od grabežljivih rok tujcev niti ene grude svoje mile materinske zemlje. Ob enem naj bo to veličasten protest proti krivici, ki se nam je zgodila s tem, da so nam gospodje v Parizu, verjoč zvitim besedam narodnih odpadnikov, ravnodušno odtrgali del našega telesa — Radgono z okolico in s tem množice naših bratov in sester na novo uklenili v verige, ki so se jih bili še le komaj otresli, nas pa odrezali od Prekmurja.

Pomagajmo jim! Ne pustimo, da jih pade v sužnost še več!

Svojo udeležbo in število udeležnikov blagovolite poštnoobratno prijaviti na naslov: Narodne obrane v Gornji-Radgoni.

Vlak vozi iz Ljutomera v Gornjo-Radgono ob 6²⁴ zjutraj in odhaja v smeri proti Ljutomeru iz Gornje-Radgone poseben vlak takoj po shodu. Pri obratnem ravnateljstvu v Ljubljani smo zaprosili, da dobijo vsi udeleženci tabora polovično znižano vožnjo.

Gornja-Radgona, dne 27. julija 1920.

Jugoslovanska matica Narodna obrana
podružn. Gornja-Radgona. v Gornji-Radgoni

NOVICE.

Prvo številko „Prekmurskega Glasnika“ pošljemo danes v svet. Sprejmite ga z dobro voljo. Velike so težkoče, ki se nam stavljajo nasproti. Zato list ni tak popolen, kak si ga mi želejmo. Bo pa vedno bokši. Pomagajte nam s tem, da pridobite naročnike in pa da v naš list vsak piše, ki bi rad kaj povedal.

Uredništvo.

Posamezna številka „Prekmurskega Glasnika“ stane 1 K. Za cejo leto stane 50 K, za pol leta 25 K, za četrt leta 12 K 50 v, za en mesec 5 K. Prvo številko pošljemo na ogled, da si ga naročite za naprej.

Trgovci (bautasje), ki žele „Prekmurskega Glasnika“ prodajati, naj nam pišejo, ka ga jim pošljemo. Pogoji za prodajo se določijo posebej.

Upravnistvo.

Gospodarski položaj Prekmurja ni tak, kak bi moral biti. Med nami je velka nevolja, ka moremo v bautah vse drago kupiti, a naše pridelke, maro in silje, moramo fal odávati. Istino je povedal eden kmet, da je moral odati bika, da si je kupil eden božen gvant. Tisti domači gospodje, ki po svetu trobijo, ka nas vodijo in zastopajo, niso za nas ničesar dobrega napravili, naš položaj je sakši dén božnejši, dobro ide le našim »voditeljem«. V prihodnjih številkah »Prekmurskega Glasnika« bomo odkrivali falinge, ki nas tarejo in povedali, kaj nam trbej. Zato dobro preštite vsako numero od »Prekmurskega Glasnika«.

V Dokležovju je bil v nedeljo, dne 25. julija 1920, velik požar (ogenj). Pogorelo je šestrim prebivalcem vse, rešili so le maro. Pogoreli so rami, hišna oprava, silje, ono, ki je že bilo omlačano, i ono, ki je ešče ležalo v snopih. Nesrečniki so valki reveži. Što je kriv nesreče, se ešče ne vej. Čujejo se glasi, ka so deca zažgali, ko so se igrali (špilali) s spicami. Saj otroci so bili že dostakrat vzrok ognju, ki je uničil domove. Nesrečniki so vredni vse podpore. Zato jim pomagajte, kda bodo hodili prosit podpore.

Telovadno društvo „Sokol“ v Murški Soboti je darovalo za nesrečne pogorelce v Dokležovju 2000 K podpore. Denar je bil odposlan na županstvo v Dokležovje. Lep čin »Sokola« je to, po katerem bomo to društvo sodili in ga spoznali. Živeli še drugi, ki bodo darovali. Darujte hitro, ker kdor hitro dá, dá dvakrat!

Stanovanj ni v Murški Soboti. To ni nič čudnega. Vej že več let nišče ni dal napraviti novih hramov. Glavni vzrok pa je, ka je dosti novih uradnikov prišlo, madžarski uradniki pa niso hoteli svojih rodbin na Madžarsko s seboj vzeti. Tako je tu pri nas dosta ljudi, ki tu ntmajo ničesar iskati, pa so le tu v Soboti. Dosti je tudi takih stanovanj, ki so zaprta že več mesecev, pa so šli gospoda po svetu. Drugi siromaki pa stanovanja nikdi dobiti ne morejo. Mi pa mislimo, da bi lahko ešče par sto ljudi v Soboto prišlo, pa bi vsi lahko dobra stanovanja imeli, če bi ništarni bogatci se malo stisnili in se zadovoljili z majšim številom sob.

Sladkorja (cukra) in nega tobaka v Prekmurju. Sladkorja za to ni pri nas, ka nindri na svetu ni dosta sladkorja, samo na Českem ga imajo dosta, Pa vendar bi ga bilo pri nas več, če bi gospodje v Ljubljani malo več skrbeli za težave Prekmurcev. Tobaka za pipo najbolj nimamo, zato ka pri nas v Jugoslaviji le malo takega tobaka povajo. Pri nas le najboljši tobak za cigarete raste. Tu pa bi želeli, da nam iz Ljubljane ne pošljejo samih dragih egiptovskih cigaret nego zlasti cigaretni tobak in ne samo dragega, zato ka ni smo vsi bogatci.

Narodno slavje v Murški Soboti. V nedeljo dne 11. julija so prišli v Murško Soboto možje v lepih sivorjavih oblekah, v rdečih srakicah s sokolskim perom na črni čapici (kapici). Šli so po mestu v lepih vrstah-junaki bistrega pogleda, za njimi so šle žene v lepih modrih jankah z rdečim robcem na glavi. To niso bila sključene, slabe bojazljive deklice, nego krapke, samozavestne žene in dekle, polne narodnega navdušenja in ljubezni do domovine. Vsi ti so prišli v Soboto, da pokažejo Prekmurcem, kako in kakšni cil naj včijo Prekmurci svojo mladino. Popoldne so na velikem Sapari jvem vrtu turnali. Vsi, ki so videli, kaj ti može in te žene znajo, so se čudili in se veselili in posebno mladeniči iz Sobote in iz sosednih vesih so rekli, da si hočejo tudi oni tako društvo napraviti. Kdo so bili ti može v rdečih sracijah in te žene v modrih jankah? To so bili »Sokolčiči«, to so bile »Sokolice« in »Sokol« se imenuje društvo, v katerem so oni združeni. Takih društev je v Jugoslaviji dosta. Tako telovadno društvo je tudi »Orli« in »Orličiči« so skoraj enako oblečeni kakor »Sokolčiči«. Pred kakima 2 mesecema so priredili v Bratonicih slavnost (ünnepély), na kateri se je dosta ljudstva zbralo. »Sokolčiči« in »Orličiči« delajo vsi na to, da slovenski narod ostane zdrav in močen in, da se tu pri nas v Prekmurju stvori kak naveč telovadnih društev.

Ljudskem, ki hočejo iti na delo damo na znanje, da se nahaja sedaj v Murški Soboti urad, pri katerem lahko vsaki najde službe, in vse féle

delo. Ta urad se imenuje »Državna posredovalnica za delo«. Što išče delo, naj samo piše eno karto temu uradu v Mursko Soboto in naj pove, kaj ve delati in kakšno službo bi rad imel in v katerem mestu. Pri nas v Jugoslaviji je dosta dela, pa tudi dosta kruha. Če ni dela v domači vesnici, pa je indri v Jugoslaviji.

Nesreče pri mlatenju silja se dogajajo vsako leto. Tudi letošnje mlatenje je že želilo v naših, krajih tri žrtve, same mlade, nadepolne, ljudi. V štajerskih Križevcih je zgubil pri mlatenem stroju (mašini) 21 letni Matjaž Zrnc eno nogo. Umril je v bolnišnici v Murski Soboti. Zapušča vdovo. V Murskih Črncih je vtrgala mašina 15 letni Tereziji Kocet eno roko, v Mladetincih pa 23 letnemu hlapcu Janošu Gaber tudi roko. Pri mašinah ljudje premalo pazijo. Pri takšem delu je treba previdnih in treznih ljudi. Mladih dekel sploh ne puščajte k mašinam.

Informacije. Či bi što rad kaj zvedo, ali má kakšno nevoljo, pa nevej, kam in komi bi se obrno, naj piše ali osebno pride v uredništvo »Prekmurskega Glasnika«, štero njemi po svojoj bogšoj voli dá potreben tanáč.

V Murski Soboti sta kaštiganiva dva fiškališa petdnevnim zaporom in eden bivši notarijús z desetdnevnim zaporom, ker so v spomladi letos pobirali podpise proti Jugoslaviji.

V nedeljo vsi na naroden tabor v Gornjo Radgono!

POLITIČEN PREGLED.

Jugoslavija. V vladi imamo zopet krizo, ki so pri nas v navadi vsak mesec. Stranke, ki sestavljajo vlado, so se sprle med seboj radi vprašanja agrarne reforme, izvoza in sestave pokrajinskih vlad. Ena velika stranka, to so demokrati, zahteva, da se agrarna reforma, to je razdelitev zemlje med kmetovalce, izvede pošteno in kmetovalcem dá zemlja v lasti čim preje, druga stranka, to so radikalci, pa niso za razdelitev zemlje, kakor je svoj čas naš regent Aleksander rekel: »Zemlja je božja in kmetova«, to je tistega, ki jo obdeluje. Nadalje zahtevajo demokrati, da se naj dovoli prost izvoz tistega silja, ki ga imamo odveč, a radikalci pravijo, da se naj oanuje družba, ki bo izvažala. Pokrajinske vlade so pa v Ljubljani za Slovenijo, v Zagrebu za Hrvaško in Sarajevu za Bosno in Hercegovino. V teh pokrajinskih vladah sedljo sedaj le možje, ki so pristaši ali pa zvezani z radikalno stranko. Zato zahlevajo demokrati, da morajo v teh vladah tudi sedeti njihovi člani (kotriže). V Sloveniji se prištevajo demokratom tisti, ki jih večkrat slišite nazivljati tudi liberalce, a zvezani z radikalno stranko so pri nas pristaši Slovenske Ljudske stranke, to so tisti, ki se jih nazivlje tudi klerikalce. Obe te velike stranke se nista mogli zjediniti, da bi sestavile vlado; regent Aleksander, ki je zadnje dneve bival pri svojem očetu, ki leži bolan v Topolovem v Srbiji, se je naenkrat vrnil v Beograd, da bi stranke zgihlal. A kakor se vidi, nima uspeha. Ta prepir med velikimi strankama je tembolj žalosten in nesrečen, ker imamo sedaj težke zunanje neprilike. Velik del naše domovine, kjer bivajo naši najboljši ljudje, imajo zasedeni Italijani. Ti so v zadnjem času uničili našim bratom na Primorskem, to je v Trstu, Reki, Splitu in v drugih krajih vse njihovo imetje, požgali so rame, ljudi zapirajo in preganjajo. Naši vojaki na Primorskem nas prosijo pomoči. Na drugi strani pa so udrli divji Albanci, ki jih vodijo Italijani, v našo Črno Goro in so napravili dosta kvara. Vse to delajo Italijani z nami, tisti Italijani, ki so pred vojno živeli večinomoma le od Jugoslovancev. In zakaj delajo to Italijani tako korajžno? Zato, ko vidi, da mi sami nismo složni, da naše vlade nimajo pravega smisla za domovino, da naše stranke ne morejo biti

složne niti takrat, kadar nam grozi nevarnost. In zakaj stranke tako delajo? Zato, ker se ne bojijo kontrole od strani volilcev. Naši poslanci, ki sedijo v Beogradu v parlamentu, niso od ljudstva izvoljeni, ampak so imenovani le od svojih strank, ki jim pripadajo. Zato se ti gospodje ne bojijo volilcev in ljudstva, zato tako delajo. Če hočemo sebi in svoji domovini dobro, moramo zahtevati in doseči eno: to so volitve. Kadar si bomo izvolili svoje poslance, takrat bo boljše.

Ogrsko. Na Ogrskem imajo zopet novo ministerstvo. Razmere tamkaj so božne. Ogrska je v zadnjem času silno preganjala tiste, ki so bili za časa komunistovske vlade voditelji tega novega življenja. Delavce in njih voditelje zapirajo, mantrajo in moró. Zato je nastal med delavstvom celoga sveta velik odpor proti Ogrski, bojkot, to se pravi, delavci ne pusti nobenega vagona po železnici na Ogrsko. Tjekaj ne pride sedaj nobena stvar, vse je ustavljeno. Nemška Avstrija tudi pomaga pri tem bojkotu in Ogrski ide božno. Jugoslavija ni pri tem bojkotu in zato idejo vagoni iz Jugoslavije v Ogrsko, kolikor je to sploh dopustno. Madžari se sedaj glijajo z delavci, da bi ustavili bojkot. Kaj bo iz tega, bomo prihodnjič poročali.

Bela Kun. Bela Kun je bil pradsednik komunistovske vlade na Madžarskem. Ko je komunizem padel, je pobegnil v Nemško Avstrijo. Tam so ga internirali. Madžari so ga šteli večkrat na tihem ugrabiti in odpeljati na Madžarsko, da bi ga kaznovali, a se jim ni posrečilo. Za njegovse je zdaj zavzela Ruska. Rusi so sklenili z Nemško Avstrijo tajen dogovor, naj pride Bela Kun na Rusko. Napraviti so pa hoteli tako-le. Rusija pošilja nazaj Nemški Avstriji vojne ujetnike, Nemška Avstrija pa Ruski. V vlak, ki je poljal Ruse iz Nemške Avstrije na Rusko, je bil skrit Bela Kun. Ko je vlak poljal skozi Nemčijo, so ga spoznali in zaprli. Nemci niso pustili, da bi Bela Kun prišel na Rusko. Hoteli so ga vrniti v N. Avstrijo, a so Madžari dali glas, da bodo zahtevali od Nemčije, da se jim izroči Bela Kun. Nemci so ga nekaj dni držali, da pride glas od Madžarske. Ker pa tega ni bilo, so dovolili, da sme Bela Kun potovati, kamor šče. Tako je prišel na Rusko.

Nemška Avstrija. Radgono in Špiljo, ki smo jih do sedaj mi držali, smo prepustili Nemški Avstriji v smislu pogodbe v St. Germainu. Zato pa smo mi zasedli Apače do reke Mure, bogato pokrajino na desnem bregu Mure. Ko smo se mi umaknili iz Radgone in Špilja, so divji Nemci napadli nektere naše ljudi, ki so bili ešče tam ostali. Posebno so divjali nad gosp. župnikom v Špiljah, ki so ga mučili in pregnali preko meje. Nemec je bil iz ostane po svojem sreč divjak. 8. t. m. se vrše dogovori med nami in Nemško Avstrijo v Gornji Radgoni za to, da se bomo mi lahko vozili preko Špilja in Radgone v Maribor in nazaj. Zguba Radgone in Špilja je ravno za nas Prekmurce velka nesreča, ker pelje od tam edina železnica v Jugoslavijo in je zgrajen edini most. S tem so nam vzeli vrata, ka ne moremo ven hoditi. Zato je pa gotovo, da dolgo to ne mora biti in še bomo doživeli čas, ko bomo rekli »Radgona je naša«. Naša vlada je takoj poskrbela, da dobimo drug most čez Mure in drugo železnico v Jugoslavijo. Brez tega ne moremo dihati.

Italija. V Italiji so vedno velki štrajki. Ne bode dolgo, ko bo v Italiji velika revolucija. Tamkaj imate še vedno velike gospode, ki imajo vse zemljo v oblasti, a kmet in delavec ne moreta živeti. Sedaj hočejo delavci in kmetje pošteno življenje, da ne bodo samo sužnji in delali za druge. Ker jim gospodje tega ne dajo, zato kmetje in delavci štrajkajo. Štrajkajo in puntajo se pa tudi vojaki. Albanci so Italijane hudo natepli in jih pregnali iz Albanije. Italijani so na to hoteli pos-

lati nove vojake v Albanijo, a vojaki so se spuntali. Sedaj ščuvajo Italijani svoje ljudi na nas Jugoslovane, a ljudje in vojaki ne grede z njimi. Počasi, a gvüšno dozoreva tudi italijansko jabolko; od tega jabolka pa bomo mi Jugoslovani tudi dobili čeden kos.

Ruska. Proti Ruski so šli v vojsko Poljaki. Poslali so jih mogotci, zbrani v Ententi. A Rusi so Poljake pošteno naklestili in sedaj prosijo Poljaki Ruse za mir. Vrše se ravno mirovna pogajanja. Trdi bodo pogoji za Poljake, to je gotovo. Zakaj pa so šli ti v vojno proti slovenski Rusiji, zakaj niso poslali Italijanov, Francozov in Angležov?

Rumunija stoji pred vojno z Rusko. Gre za Besarabijo, ki so jo Rumuni Rusom vzeli. Sedaj hočejo Rusi nazaj. Gotovo je, da bo Rumunija tepena, kakor je bila Poljska. Rumuni prosijo nas Jugoslovane za pomoč, a mi pravimo: Nobene vojne! Nobene jugoslovanske kaplje krvi proti Rusom! Naj se vojskuje z Rusi ententa, to so Italijani, Francozi in Angleži, ako se hočejo. Nam so Rusi slovenski bratje in če Rusi vse podjarmijo, mi se jih nimamo za kaj bati. Bojijo se jih naj vsi drugi, posebno tudi Madžari.

Ententa je družba ljudij, ki hoče vladati cel svet, a jim Rusi vse podirejo. V Ententi so združeni Italijani, Francozi, Angleži, pomagajo jim — Japonci. Zaukažejo to, zaukažejo ono, a čim dalje bolj se jim svet smeje. Saj ti gospodje niti v lastni državi niso varni in nimajo miru. O Italijanih smo že pisali. Na Angleškem je velika revolucija na Irskem in Arabskem, a na Francoskem so vedno štrajki. Zato naj napravijo rajši doma red, če morejo, druge narode pa naj puste v miru!

Amerika. Amerika neče nič več pomagati ententi. Videla je, kako ententa kozolce preobrača, pa jih je lepo zapustila in šla domov. Doma si lepo red dela in peneze služi.

GOSPODARSTVO.

Uvoz ameriškikh strojev. Velike tvornice kmetijskih strojev v Severni Ameriki in sicer Walter Wood Co., Oliver Chilled Plon E. Works, Minerpolil Steel & Machinery Co. in American Seeding Machine Co., hočejo seznaniti kmetovalce naše kraljevine z gospodarskimi stroji vsake vrste, kakor se rabijo v Severni Ameriki. Dočim je v Evropi besnela vojna in se proizvodnja kmetijskih strojev malodane ustavila, je Severna Amerika delala s polno paro in dosegla v izdel. kmet. strojev tako dovršenost, da nadkriljuje glede mnogih strojev tovarniške izdelke vseh drugih narodov. Med temi stroji je mnogo popolnih novosti, ki pri nas še niso znane, na pr. motorni stroji za manjša posestva, ki popolnoma nadomeščajo danes drago vprego, moderni mlatilni stroji, stroji za cepljenje koruzne slame itd. Gori omenjene tvornice hočejo te in vse druge kmetijske stroje dati brezplačno v poskušnjo takim kmetijskim zadrugam, društvom in poedincem, kateri jih hočejo resno poiskusiti in uspeh strovnjaški ugotoviti. Zadrugna Zveza kot članica Glavnega zadrugnega saveza v Beogradu prevzela je nalogo, da v svojem področju posrednje med interesi in ameriškimi tovarnarji in prosi vse svoje članice, kakor tudi druge kmetijske korporacije, društva in poedince, da ji naznanijo čimpreje, katere stroje bi želeli za poskušnjo. Stroške dopreme iz Zagreba, kjer vodi Glavni savez celo akcijo po hrvaško-slavonskem gospodarskem društvu, nosi adresat, v slučaju vrnitve pa nosi stroške odposiljatelj. Prevzemalec stroja nima druge obveznosti nego to, da stroj vestno preskuša, ga ohrani v dobrem stanju in naznani najkasneje v enem mesecu uspeh preskušnje Zadrugni Zvezi v Celju. Na željo interesentov jih obišče po možnosti tudi inženjer ali monter; na vsak način pa bo obiskoval monter zadruga in društva. Ti obiski se bodo za preskušnje-

valce izvršili brezplačno. Stranke, katere bodo želele, stroje obdržati, jih bodo dobile po originalni nabavi ceni. Da ne bode sitnosti pri popravilih, se uredi v Zagrebu velika popravilnica. Pripomniti je le še, da morejo gori omenjene tvrdke dobiti vse vrste kmetijskih strojev n. pr. za oranje, sejanje, košnjo, mlatev, mletev, pripravljane krme, za vinogradništvo in sadjarstvo itd. Ker je pri nas silno pomankanje kmetijskih strojev, bi bilo želeli, da bi naša okrožnica našla veliko odziva. Zadruga Zveza v Celju.

V Jugoslaviji je letos sladkorne repe toliko posejane, da bodo fabrike izdelale zadosta sladkorja za našo državo. Težave bo delalo le vprašanje premoga in pa transportna sredstva. Vojska je porušila železnice, mostove, ceste ter na nekaj spravila mnogo vagonov tako, da se težko spravljajo potrebno blago iz kraja v kraj. Popravljamo in gradimo že pridno tako, da bo lahko prišlo blago tudi semkaj v Prekmurje. Naša država potrebuje za svoje državljanje 60 milijonov centov. Primanjkljaj bo tedaj malenkosten in ga bomo lahko pokrili v tujini, ne da bi s tem škodovali vrednosti vrednosti našega danarja. Če pridelamo veliko sladkorja in veliko žita (silja), bomo vedno bolj dvignili vrednost našega denarja. Treba je tedaj gledati, da bomo imeli dovolj premoga in da bodo razmere na železnicah urejene, pa bomo imeli tudi dovolj sladkorja.

NAJNOVEJŠE.

„Novine“ v Dolnji Lendavi so v svoji naprej datirani številki z dne 8. avgusta t. l. napadli naš list. Torej še predno je „Prekmurški Glasnik“ prišel na svetlo, so že udarili po nas ljudje, ki menijo, da imajo samo oni pravico, govoriti v imenu Prekmurcev. Mi mislimo, da Prekmurci niso taki strahopetci, da bi si dali veleti, kaj smejo čitati in kaj ne. „Novinam“ pa smo za reklamo od srca hvaležni.

Čitajte

„PREKM.
GLASNIK“

NEODVISEN
POLITIČEN

:: TEDNIK. ::

ORGANIZACIJA zasebnih uradnikov in trgovskih nameščencev se ustanovi v kratkem v Murški Soboti.

MELO VSEH VRST, RAZNO ŠPECERIJSKO BLAGO, KARBID, MAST ZA KOLA, LUŽNI KAMEN (LUGKÓ), ŽELEZNINO, CVĚKE, LOPATE, SEKIRE, ČEVLJE (CIPELE) i. t. d.

PO NAJNIŽJI CENI IMA
:: VEDNO V ZALOGI ::

FRANC ČEH

TRGOVINA Z RAZNIM BLAGOM
v MURSKI SOBOTI
LENDAVSKA ULICA ŠTEV. 25.

KUPUJE BELICE IN POLJSKE PRIDELKE PO NAJVIŠJIH DNEVNIH CENAH.

PO 15. AVGUSTA KUPUJE TUDI SILJE.

MARIBORSKA ESKOMPTNA BANKA

Podružnica Murška Soboti.

Centrala v Mariboru.

Ekspozitura v Rogaški Slatini.

Podružnica v Velikovcu.

Sprejema vloge na knjižice ter jih obrestuje po $3\frac{1}{2}\%$. Vloge na tekoči račun obrestuje najugodneje. Daje posojila na menice, vrednostne papirje i. t. d. Kupuje valute in devize po najvišjem dnevnem kurzu ter izvršuje vse, v bančno stroko spadajoče transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Prvle kak si kaj kupite, poglednite pri
BRATA BRUMEN-i v Murški Soboti
(v dr. Cifrakovoj hiži poleg katoličajske cirkve).

VELKI LAGER manufakturnega, špecerijskega in drugega različnega blaga, kakor belo platno, rjavo platno, cefirje za srakice in za obleko, štofe in cajge za obleko, gotove srakice in gvante, kavo, riž, zajfo, firnež, farbe i. t. d. **vse po najfalej ceni.**